TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20690
Tarih : 20.10.2026

10/4779

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Karayolları Genel Müdürlüğünün Yap-İşlet-Devret (YİD) ve Kamu-Özel İşbirliği (KÖİ) modeliyle yaptırdığı otoyol, köprü ve tünel projelerinde verilen trafik ve gelir garantilerinin kamu maliyesine yükünün, garanti sözleşmelerinin kamu yararına uygunluğunun ve bu yükün yurttaşlar üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Meclis İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Hüseyin OLAN
Bitlis Milletvekili

GEREKÇE

Sayıştay'ın 2025 yılı denetim raporuna göre Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM) 2025 yılında cari transferler kapsamında 85.455.483.418,23 TL harcamış, bunun 85.046.759.460,26 TL'si Yap-İşlet-Devret projeleri için yapılan garanti ödemelerinden oluşmuştur. Bu tutar kurumun 439.935.387.630,00 TL'lik toplam bütçe harcamasının %19,33'üne, 32.035.896.745 TL'lik personel giderinin 2,65 katına karşılık gelmektedir.

Aynı yıl KGM'nin kendi işlettiği yol, köprü ve tünellerden elde ettiği ücret geliri 23.594.594.001,73 TL'dir. Başka bir ifadeyle, yalnızca garanti ödemeleri KGM'nin topladığı geçiş ücretlerinin 3,60 katıdır. KGM 422.903.625.921,88 TL'lik bütçe gelirinin 354.946.862.377,00 TL'si (%83,93) Hazine yardımıdır. Bu tablo, garanti edilen araç sayısına ulaşılamayan projelerde açığın vergi gelirleriyle kapatıldığını, yurttaşın bir yandan geçiş ücreti, öte yandan vergi yoluyla aynı yol için iki kez ödeme yaptığını göstermektedir.

2025 yılı bilançosunun nazım hesaplarında 672.766.707.539,99 TL "Verilen Garantiler", 128.251.102.049,92 TL "Kamu-Özel İşbirliği Modeli Taahhütleri" ve 351.973.673.033,54 TL "Gider Taahhütleri" izlenmektedir. Verilen garantiler tek başına KGM'nin 2025 yılsonu ödeneğinin (442.649.857.431,00 TL) 1,52 katıdır ve gelecek yılların bütçelerine aktarılmış bir yüktür.

Bu büyüklükte bir kamu yükü, Sayıştay'ın 2025 yılı raporunda bulgu konusu dahi yapılmamıştır. Garanti sözleşmelerinin hangi trafik tahminlerine dayandığı, gerçekleşmelerin tahminlerden ne ölçüde saptığı, sözleşmelerin döviz ve enflasyon endekslemesi, şirketlerin ortaklık yapıları ve sözleşmeler kamuoyundan gizli tutulmaktadır. Ulaşım bir kamu hizmetidir ve bu hizmetin bedelinin, toplumun tüm kesimlerine eşit biçimde ulaşması gerekmektedir.

Dolayısıyla, YİD ve KÖİ garanti ödemelerinin toplam maliyetinin, sözleşme koşullarının ve kamu yararına etkisinin bütün yönleriyle ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılması elzemdir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
11	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	